

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Mail: mst@mst.dk

12. juli 2017

Høringssvar til udkast til bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg

Danske Vandværker har modtaget ovennævnte bekendtgørelser i høring. Ændringerne er begrundet med ændring af Rådets direktiv 98/83/EF om kvaliteten af drikkevand. Helt specifikt er der vedtaget et nyt bilag 2 om generelle mål og kontrolprogrammer for drikkevand samt foretaget en række ændringer til bilag 3 til direktivet.

Høringssvaret består først af en opsummering af de væsentligste synspunkter og efterfølgende af et afsnit, der inkluderer samtlige bemærkninger fra Danske Vandværker. I forhold til ovennævnte bekendtgørelse er der især to hovedudfordringer, som rejser en række spørgsmål og bekymringer.

A. Opsummering af de væsentligste synspunkter

1. Vandforsyningernes primære kontrolsted for drikkevand flyttes til forbrugerens taphane

- **Hvorfor skal reglerne ændres?**

Miljøstyrelsen har ikke kunnet godtgøre, hvorfor reglerne skal ændres. I arbejdsgruppen er det blevet forklaret, at det handler om at gøre vores regler mere EU-nære, men på intet tidspunkt har EU-Kommissionen efter vores oplysninger klaget over eller beskyldt den gældende praksis for at være i strid med direktivet.

- **Hvem er ansvarlig for vandkvalitet, og hvem skal betale for prøver?**

Den nye bekendtgørelse vil betyde, at vandværkerne fremover også skal tage en prøve ved forbrugerens hane uden, at vandet har løbet først. Det vil blive en stor udfordring at bevise, at det ikke er vandværkets skyld, hvis vandkvaliteten hos forbrugeren ikke er i orden. De fleste

forbrugere vil helt naturligt udfordre 'skyldsspørgsmålet'. Med de lempelser, der er sket i reglerne om byggevarer i kontakt med drikkevand, bør ansvaret for forbrugernes eget ledningsnet entydigt ligge hos forbrugerne selv, og alle kontrolprogrammer skal fastsættes af kommunen. Der bør altså udarbejdes klare og entydige regler, der fastsætter ansvarsfordelingen og præcist angiver, hvordan det bevises, at kvalitetskravene til vand fra vandværket er overholdt. Det bør også fremgå tydeligt af reglerne, hvem der skal betale for alle prøvetagninger.

2. Fremover friholdes forsyninger, der leverer under 10 m³ om dagen for kontrolmåling

- Drikkevand i Danmark er et levnedsmiddel, som skal overholde kvalitetskrav og med jævne mellemrum bør kontrolleres.
- Fritagelse fra at skulle kontrollere enkeltindvindere fjerner kommuners og vandværkers mulighed for at udbygge vandforsyningen lokalt.
- De nye regler er ikke en deregulering, da det er kommunernes ansvar at træffe afgørelse om vandforsyninger under 10m³, som leverer vand til offentlige eller kommercielle formål.

B. Samtlige bemærkninger fra Danske Vandværker

Direktivets enkelte artikler, herunder artikel 6 som fastslår, at parameterverdierne skal være opfyldt i de taphaner, der sædvanligvis anvendes til drikkevand, er således ikke ændret i forhold til 1998, hvor direktivet blev vedtaget.

Indledningsvist skal Danske Vandværker takke for deltagelsen i det indledende arbejde Miljøstyrelsen har gennemført, og hvor målesteder og ansvar, antallet af parameterverdier, samt hvem der er omfattet af bekendtgørelsen har været drøftet, hvilket også er de emner, som berøres i det fremsendte forslag. Danske Vandværker skal i den forbindelse overordnet støtte bestræbelserne for effektivisering/forenkling og øget forbrugersikkerhed.

Danske Vandværker skal stærkt beklage, at retsregler i høring generelt fremsendes i sommerferieperioden, hvilket betyder meget dårlige muligheder for interesseorganisationer til at kommentere på det fremsendte materiale. Man skal ligeledes stærkt beklage, at den tilhørende Vejledning om Vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg burde have været opdateret og medsendt høringsmaterialet, idet en lang række forudsætninger herefter mangler.

Danske Vandværker skal fremhæve, at man i arbejdsgruppen gentagne gange har påpeget, at kravet fastsat ved forbrugerens taphane har været gældende fra 1998, at det nuværende system har fungeret upåklageligt for vandforsyningerne, og at opstramningerne i målestederne i bilagene alene retter mod forbrugernes egne vandinstallationer.

Danske Vandværker skal henvise til den gældende vejledning om Vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg, hvor ansvaret klart er beskrevet. Herefter har vandforsyningen ansvar til skel og kommunalbestyrelsen har som national myndighed mulighed for at gribe ind overfor forbrugerne, hvis det påvises at forbrugerens vandinstallationer er årsag til forurening af forbrugerens drikkevand.

Målesteder og ansvar

For at opnå større direktivnærhed foreslår Miljøstyrelsen i den fremsendte bekendtgørelse, at kontrolstederne flyttes til forbrugernes taphane.

Miljøstyrelsen har ikke på noget tidspunkt godtgjort, at den danske ordning, som fungerer nu, har været under kritik fra Kommissionens side eller beskyldt for at være direktivstridig. Styrelsen har heller ikke kunnet godtgøre, at andre lande har et måleprogram, der alene er baseret på målinger på forbrugernes taphaner. Dette finder Danske Vandværker stærkt kritisabelt.

Det oplyses endvidere, at vandforsyningerne fortsat ikke vil have ansvaret for eventuel forurening fra forbrugers egen vandinstallation. Ikke desto mindre pålægges vandforsyningen overfor kommunen at godtgøre, at den manglende overholdelse af kvalitetskravet på prøvetagningsstedet ikke skyldes forhold, der kan henføres til vandforsyningen. Dette er en direkte gennemførelse af direktivets artikel 6, hvorefter medlemsstaten er pålagt denne forpligtigelse. Det kan jf. nedenfor ikke umiddelbart overføres til at vandforsyningen fremover bærer bevisbyrden i de nationale regler.

Såfremt det er vandforsyningen, der skal godtgøre, at manglende opfyldelse ikke skyldes vandværket, vi det være nødvendigt, at der fra start tages to på hinanden følgende prøver, hvilket vil medføre en fordyrelse for vandforsyningen af hele måleprogrammet,

Det er Danske Vandværker vurdering at de nugældende regler er dækkende for de krav, der kan stilles til vandværkerne om levering af vand frem til forbrugeren, hvorfor, der alene er behov for at reglerne suppleres med de måleprogrammer, der fastsætter kvaliteten af drikkevandet under forbrugers vandhane før der er foretaget en udskylning. Et sådant supplerende måleprogram vurderes at skulle gennemføres af de kommunale myndigheder.

Hvilke forbrugere er omfattet af kontrolmålinger

Miljøstyrelsen oplyser i høringsbrevet, at vandforsyninger under 10m³ friholdes for kontrol, og at der herved er tale om en deregulering. Vand er det vigtigste levnedsmiddel vi har, og det er derfor afgørende, at der foretages kontrol af vandet uanset vandforsyningens størrelse. Der bør gælde samme beskyttelse af forbrugere, som der gælder for fødevarerhygiejne uanset størrelsen af levnedsmiddelvirksomheden. Danske Vandværker er derfor ikke enige i denne deregulering, og skal herudover fremhæve.

Dereguleringen betyder for det første at alle enkeltindvendere vil blive undtaget, og mulighederne for at få tilsluttet en række beboelser i vandforsyningernes nærområder forsvinder. Det skyldes, at kommunen ikke længere har hjemmel til at fastlægge et kontrolprogram og få fastlagt vandkvaliteten. Hermed forsvinder dokumentationsgrundlaget og begrundelsen for at påbyde enkeltindvendere at blive tilsluttet til vandværket.

Udbygningerne af kommunernes vandforsyningsplaner vil på dette grundlag strande og udbygningen ophøre.

Vandforsyninger, som leverer mindre end 10m³ om dagen svarende til 3650 m³ om året vil tillige blive undtaget, med mindre vandforsyningen leverer vand til en kommerciel eller offentlig aktivitet. Enkeltindvendere, ikke almene vandforsyninger og en række almene vandforsyningsanlæg er omfattet af denne regel, hvilket omfatter et anseelig antal vandforsyninger.

Dette vil efter Danske Vandværkers opfattelse føre til et unødigt og omfattende bureaukrati. Det er hverken defineret, hvad en kommerciel eller offentlig aktivitet er, hvilket kan være alt fra en stor campingplads til en spejderhytte og fest på festpladsen hvert tredje år, så kommunerne skal fastlægge, om det enkelte vandværk leverer vand til sådanne aktiviteter og træffer afgørelse herom efter forvaltningslovgivningen om begrundelse og klage. Jf nedenfor under kommentarerne til § 6 vil det i mange tilfælde ikke være muligt for vandforsyningen selv at vurdere om man er omfattet af kontrolkravene. Som Danske Vandværker læser udkastet til bekendtgørelsen, mangler der regler herom.

Endelig skal nævne, at en deregulering som foreslået vil sætte udviklingen i stå med sammenlægning af vandforsyninger, da det for nogle ikke vil være attraktivt at lægge sig sammen, da det vil betyde forøget kontrol.

Som beskrevet ovenfor er det derfor Danske Vandværkers helt overordnede vurdering, at alle vandforsyninger bør kontrolleres med jævne mellemrum, hvorfor Danske Vandværker støtter, at den nugældende ordning – der muligvis er bredere end EU-reguleringen, men langt klarere - bør opretholdes. Helt overordnet er det Danske Vandværkers vurdering, at den foreslåede ordning vil medføre betydelige udgifter til administration og prøvetagning, hvilke udgifter, der ikke synes at være taget højde for i forslaget.

Danske Vandværker skal i den anledning henlede opmærksomheden på vandforsyninger omfattet af vandsektorloven, kan udvide basisrammen for Ikke Påvirkelige Omkostninger (IPO) med omkostninger omfattet af kontrolmålinger under forbrugers taphane. Det foreligger ikke oplyst, om der i arbejdet med nærværende forslag er taget højde herfor i den relevante vandsektorlovgivning. Danske Vandværker skal derfor opfordre til, at styrelsen anmoder Energistyrelsen om at oplyse, hvilke konsekvenser dette vil få, da det er vurderingen at bekendtgørelsen om økonomiske rammer skal revideres

Til de enkelte paragraffer skal Danske Vandværker fremføre følgende

De definitioner, der er relevante og som anvendes i bekendtgørelsen, bør fremgå af reglerne. Som bekendtgørelsen er udformet anvendes begreberne i flæng. Eksempelvis er der ikke en klar afgrænsning af hvad der er vandforsyningsanlæg og vandforsyningsystemer. Det bør klart fremgå, hvilke installationer vandforsyningsanlægget har ansvaret for og hvilke anlæg forbrugeren har ansvaret for, samt kommunens ansvar for at føre tilsyn over disse to typer anlæg. Herefter bør det klart beskrives, at vandforsyningen har ansvaret for vandkvaliteten i vandforsyningsanlægget, og at forbrugeren selv har ansvaret for vandkvaliteten i forbrugers egne vandinstallationer.

Reglerne om vandkvalitet til husholdningsbrug bør også defineres klart, så det fremgår hvilke af disse, der skal overholde kvalitetskravene, og hvem der er tilsynsmyndighed. Bekendtgørelsen er som den er formuleret nu ikke forståelig for brugerne.

§ 1 Definitionerne uklare

stk. 1. Sætningen er ulæselig, og det fremgår ikke klart, hvilke krav, der stilles til de 4 typer. Eksempelvis fremstår det som om at vand til husholdningsbrug gælder for alle husholdninger.

Reglen bør derfor også opdeles, så det klart fremgår hvilke vandforsyningsanlæg, der er omfattet, og hvilke specielle kvalitetskrav, der stille til forskellige forsyninger og husholdninger, ligesom 'leveres' bør defineres, om der er tale om udpumpede eller fakturerede mængder.

Stk. 3. synes irrelevant, idet leveret vand fra en vandforsyning skal leve op til bekendtgørelsens kvalitetskrav uanset, hvor det kommer fra.

§ 3 Vandforsyningerne får ansvaret for forbrugernes ledningsnet

Som anført ovenfor skal der udarbejdes regler, der fastsætter regler om ansvaret for og bevisbyrden for at kvalitetskravene er overholdt. Det betyder tillige en uklarhed over hvem, der skal betale for førstegangsprøver inklusiv dem der skal tages under forbrugernes taphane uden flush. Hertil kommer de udgifter til ekstra prøver, som skal godtgøre hvem der skal bære ansvaret for forureningen.

Der kan ikke fastsættes et ansvarsforhold for vandværket, der rækker ud over vandværkets ledningsnet, idet vandværket ikke på noget punkt er ansvarlig for forbrugernes eget ledningsnet. Vandforsyningen kan derfor ikke forpligtiges til at sikre, at vandforsyningen overholder kvalitetskravene på de prøvetagningssteder, der er fastsat i bilag 6. Det er forbrugernes egne installationer, som vandforsyningen ikke har noget ansvar overfor.

Det er derfor en fejl, at styrelsen har gennemført direktivets artikel 6 ved blot at overføre medlemsstatens forpligtigelse til vandforsyningen. Som tidligere nævnt går vandforsynings ansvar alene til skel. Det er derfor heller ikke vandforsyningen, der har bevisbyrden for, at manglende opfyldelse af kvalitetskravene på prøveudtagningsstedet ikke skyldes forhold, der kan henføres til vandforsyningen. Der må derfor fastsættes en regel, der fastsætter vandforsyningens forpligtigelse frem til skel og forbrugernes forpligtigelser for egne vandinstallationer. Det er den forpligtigelse, der ligger i at medlemsstaten (Miljøstyrelsen) skal fastsætte regler, der godtgør at vandkvalitetskravet er overholdt ved taphanen.

Er der parameterværdier, hvor forbrugernes eget ledningsnet kan have en afsmitning må man i bekendtgørelsen fastsætte kvalitetskrav hertil. Dette skal ses i forhold til at transport-, bygnings- og boligministeren i juni 2016 vedtog en bekendtgørelse, der tilsidesatte den danske GDV ordning, Det betyder bla at komponenter godkendt i vores nærmeste nabolande også er gældende i Danmark. Der er vel at mærke ikke tale om en fælleseuropæisk ordning.

Der har været kritik af denne ordning, da godkendelse efter f.eks. de tyske regler vil kunne føre til overskridelser af de danske krav til drikkevandskvaliteten. Det er oplyst, at transport- bygnings- og boligministeren og miljø- og fødevarerministeren atter skulle se på denne ordning i lyset af denne kritik. Det foreligger der dog ingen oplysninger om er sket, men det er vigtigt at udstedelsen af nærværende bekendtgørelse ses i sammenhæng med bekendtgørelsen om markedsføring og salg af byggevarer i kontakt med drikkevand. Det er således byggemyndighederne, der har kompetencen for så vidt angår drikkevandsinstallationer. Danske Vandværkers hørings svar fra juni 2016 vedlægges.

Danske Vandværker finder det derfor meget kritisabelt at Miljøstyrelsen tilsidesætter det myndighedsansvar og ansvar, som medlemsstaterne har ved at flytte henholdsvis ansvar for vandkvaliteten, bevisbyrden herfor samt udgifter til prøvetagning på forbrugernes ledningsnet til vandforsyningen.

§ 4

Stykke 2. Det må lægges til grund, at Miljøstyrelsen kan fritage et vandforsyningsanlæg, der alene forsyninger en fødevarevirksomhed med ved vand, idet en vandforsyning efter § 1, stk. 1 skal overholde kvalitetskravene. Reglen bør omformuleres, så det fremgår, at det er en fødevarevirksomheds egen vandforsyning.

§ 6

Indledningsvist skal Danske Vandværker påpege, at det i en ny udarbejdet bekendtgørelse ikke virker oversigtligt, at der fastsættes regler i 13 stykker. Det bør kunne opdeles mere hensigtsmæssigt. Som oplyst ovenfor finder Danske Vandværker, at såfremt det er vandforsyningerne, der selv skal udarbejde forslag til kontrolprogram er det vigtigt, at Miljøstyrelsen i god tid forinden reglerne skal træde i kraft har udarbejdet en ny Vejledning om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg.

Det er Danske Vandværkers holdning, at det er tilsynsmyndighederne, der fastsætter kontrolprogrammerne, hvorfor det ikke er vandforsyningerne, der skal udarbejde et forslag herom. Danske Vandværker kan selvfølgelig støtte, at kontrolprogrammet udarbejdes i samarbejde med de berørte vandforsyningsanlæg, men kan ikke støtte, at det er vandforsyningen, der har initiativforpligtigelsen.

Danske Vandværker skal i den anledning opfordre til at kommunerne i samarbejde med laboratorierne opdaterer allerede eksisterende prøveprogrammer, idet det er Danske Vandværkers vurdering, at laboratorierne i denne sammenhæng sidder inde med en meget kostbar viden, der kan medvirke til at få fastsat et brugbart kontrolprogram.

§ 13

Som nævnt under bemærkningerne til § 3 er det afgørende, at få fastlagt et ansvarsforhold, hvorefter vandforsyningen alene har ansvaret til skel, samt betaling for kontrolmålingerne hertil. Vandforsyningerne bør derfor holdes skadesløse for de udgifter, der angår forbrugernes egne vandinstallationer. Jævnfør ovenfor er det derfor afgørende, at vandforsyningen alene har bevisbyrden frem til skel og ikke også bevisbyrden for at vandforsyningen ikke skal dokumentere at den manglende overholdelse skyldes forhold, der kan henføres til vandforsyningen.

Reglerne i § 13 bør derfor udformes sådan, at det er de kommunale myndigheder, der overtager direktiv forpligtigelsen og iværksætter supplerende kontrolmålinger i forbrugers vandinstallation, samt at disse prøvetagninger betales af tilsynsmyndigheden. Det vil herefter være op til tilsynsmyndigheden i hvilket omfang forbrugeren selv skal dække disse omkostninger.

§ 15

Danske Vandværker kan tilslutte sig, at det er vandforsyningen selv der skal underrettemyndighederne om overskridelser. Det skal dog understreges, at laboratorierne i forbindelse med indberetningerne oplyser om konstaterede overskridelser, og at der i denne sammenhæng indgås en dialog med vandforsyningen. Dette uanset hvad vandforsyningen leverer vand til jf. første led i § 1, stk. 1 nr. 1 Stk. 3 synes ikke umiddelbart logisk, da ikke alle områder, jf. § 1 er medtaget. Det ligner en undtagelsesbestemmelse for kvalitetskravene til offentlige bygninger, hvilket næppe kan være hensigten.

Bilagene

Danske Vandværker finder det beklageligt, at man har skiftet angivelserne af måleenheder ud i bilagene på en række punkter, (eksempelvis fra mg/L til µg/L). Det vil skabe forvirring for brugerne både i forhold til vandforsyningerne og i forhold til de indberetninger, der skal foretages til Jupiter.

Danske Vandværker står gerne til rådighed for uddybende kommentarer, såfremt dette måtte ønskes.

Med venlig hilsen

Per Roth
Landsformand

Allan Weirup
Direktør